

Stanowisko 1/2022

Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

w sprawie Dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE - z późniejszymi zmianami

Częstochowa, 23 września 2022 r.

W sytuacji niespotykanego w historii Europy po II Wojnie Światowej wielokrotnego, w latach 2021-2022, wzrostu cen nośników energetycznych w tym cen energii elektrycznej, gazu, węgla, energii cieplnej, w stopniu zagrażającym w bliskiej przyszłości zahamowaniem lub nawet cofnięciem rozwoju gospodarczego oraz niekontrolowanym wzrostem bezrobocia w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej, Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” **wnosi postulat o niezwłoczne okresowe wstrzymanie obowiązywania Dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych Unii Europejskiej oraz zawieszenia do odwołania pobierania opłat ETS z tytułu emisji CO₂ i gazów równoważnych. Dodatkowym uzasadnieniem powyższego postulatu jest związany z tymi opłatami ogromny wzrost kosztów jednostek edukacyjnych i naukowych Unii Europejskiej.**

Uzasadnienie

1. Zgodnie z Preambułą uzasadniającą Dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. Kraje Członkowskie i Wspólnota Europejska w pkt. (5) preambuły ustaliły cyt.:

*„(5) Wspólnota i jej Państwa Członkowskie uzgodniły, iż będą wspólnie spełniać swoje zobowiązania w celu zmniejszenia antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych na podstawie Protokołu z Kioto, zgodnie z decyzją 2002/358/WE. Niniejsza dyrektywa ma na celu przyczynienie się do spełnienia zobowiązań Wspólnoty Europejskiej oraz jej Państw Członkowskich bardziej skutecznie, **poprzez skuteczny europejski obrót przydziałami emisji gazów cieplarnianych, z najmniejszym możliwym zmniejszeniem rozwoju gospodarczego oraz zatrudnienia.**”*

Aktualny niespotykany w historii gospodarczej współczesnej Europy wzrost wielokrotny cen nośników energetycznych w latach 2021-2022, za który w około 50% opowiadają opłaty ETS z tytułu emisji CO₂ i gazów równoważnych, powoduje już obecnie stopniowe zamykanie w Europie całych

gałęzi przemysłu takich jak huty, fabryki nawozów w stopniu zagrażającym funkcjonowaniu europejskiego rolnictwa i bezpieczeństwu żywnościowemu obywateli UE. W następstwie opłaty ETS powodują gwałtowny wzrost bezrobocia w niektórych dziedzinach gospodarki co jest niezgodne z celami w/w Dyrektywy opisanymi powyżej.

2. W Preambule - uzasadnieniu w/w Dyrektywy 2003/87/WE w pkt. (27) zapisano:

„(27) Niniejsza dyrektywa respektuje prawa podstawowe i przestrzega uznanych w szczególności w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej.”

W Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2016/C 202/02) w Rozdziale „GODNOŚĆ” w Artykule 4 wprowadzony jest **zakaz nieupoważnionego - nieuzasadnionego karania obywateli Unii Europejskiej** co zapisano:

„Artykuł 4. Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.”

W Artykule 16 Dyrektywy 2003/87/WE w podrozdziale dotyczącym „Kary” zapisano:

*„Artykuł 16 ust. 3. Państwa Członkowskie zapewniają, że każdy operator, który nie przekazuje wystarczających przydziałów do dnia 30 kwietnia każdego roku w celu objęcia jego emisji w trakcie roku poprzedniego jest **odpowiedzialny za opłacenie kary za przekroczenie emisji. Kary za przekroczenie emisji wynoszą 100 EUR za każdą tonę równoważnika ditlenku węgla wyemitowaną przez urządzenie, w odniesieniu do którego operator nie przekazał przydziału.**”*

W sytuacji gdy operatorzy działający legalnie płacą za legalną zgodną z przepisami emisję 1 tony ditlenku węgla około 80-90 i więcej EUR, a więc cenę praktycznie równą wysokości kary 100 EUR - to jest to równoznaczne i potwierdzające w oczywisty sposób, że Dyrektywa 2003/87/WE karze wszystkich, także legalnych operatorów, a poprzez nich **obciąża karami wszystkich obywateli i przedsiębiorców Unii Europejskiej powodując powszechne opłaty za legalną emisję CO₂ praktycznie w wysokości kar za nielegalną emisję CO₂ ze szkodą dla obywateli i przedsiębiorców.**

Taki stan faktyczny jest oczywistym złamaniem zasady prawnej Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej dotyczącej zakazu stosowania wobec obywateli i przedsiębiorców nieuzasadnionej powszechnej kary bez jakiegokolwiek podstawy prawnej, co oznacza, że Dyrektywa 2003/87/WE musi być niezwłocznie zawieszona, jako że jej praktyczne stosowanie i działanie powoduje opłaty prawie w wysokości kary. Stosowanie nieuzasadnionej kary w opłatach za emisję CO₂ oznacza naruszenie Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, co nie może mieć miejsca w systemie prawnym UE.

3. W Artykule 1 Dyrektywy 2003/87/WE zapisano:

„Artykuł 1. Niniejsza dyrektywa ustanawia system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie (zwany dalej „systemem wspólnotowym”) w celu wspierania zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych w efektywny pod względem kosztów oraz skuteczny gospodarczo sposób.”

W mającej miejsce w roku 2022 sytuacji, stosowanie Dyrektywy 2003/87/WE poprzez wielkie opłaty za emisję CO₂ powoduje w skali Europy wstrzymanie i ograniczenia produkcji w wielu gałęziach przemysłu, w tym zamykanie hut, ograniczenia produkcji przemysłu szklarniowego, wstrzymanie lub ograniczenia na przykład produkcji nawozów i żywności. Prowadzi to do gwałtownego obciążenia obywateli UE dodatkowymi dużymi kosztami opłat za emisję CO₂ na poziomie równym lub bliskim karom ustalonym w w/w dyrektywie i jest oczywistym, że Dyrektywa 2003/87/WE przestała działać w sposób efektywny pod względem kosztów oraz jest nieskuteczna, a raczej szkodliwa dla gospodarki Unii Europejskiej i gospodarek jej Państw Członkowskich.

W związku z powyższym uzasadnieniem wydaje się koniecznym **niezwłoczne zawieszenie działania w/w Dyrektywy i wstrzymanie obowiązku ponoszenia opłat ETS za emisję CO₂ i za równoważną emisję innych gazów cieplarnianych** zwłaszcza, że w/w zawyżone do poziomu kar opłaty za legalną emisję CO₂ poprzez niezwykle zawyżone koszty mediów energetycznych **zagrożają w istotnym stopniu dalszej działalności europejskich systemów edukacji i nauki oraz utrudniają działalność i hamują dalszy rozwój europejskich ośrodków przemysłowych, firm i uczelni.**

Uwzględniając powyższe stanowisko i uzasadnienie Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” realizując swoje statutowe cele, dla których została powołana, postanawia niniejsze stanowisko - opinię skierować do wiadomości organów krajowych i europejskich w celu pilnego uwzględnienia obecnych realiów europejskich dla dostosowania Dyrektywy 2003/87/WE do aktualnych potrzeb gospodarczych i społecznych oraz zapozna z niniejszym dokumentem inne uczelnie oraz otoczenie gospodarczo-polityczne i społeczne.

**Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”**

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/